

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 15CoPno/2/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2023200132
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 09. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Patrícia Železníková
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2023:2023200132.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave, v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Patrície Železníkovej a členiek senátu JUDr. Blanky Podmajerskej a Mgr. Aleny Čakváriovej, v právnej veci starostlivosti súdu o maloleté deti A. B., nar. XX.XX.XXXX a B. B., nar. XX.XX.XXXX, zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava, so sídlom Vazovova 7/A, 816 16 Bratislava, deti rodičov: matky C. D. E., nar. XX.XX.XXXX, bytom F. XXXX/X, XXX XX G., zastúpenej Mgr. Alexandrou Kokavcovou, advokátkou so sídlom Gagarinova 10, 821 05 Bratislava a otca H. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom H. I. XXX, XXX XX G., zastúpeného JUDr. Andrejom Garom, advokátom so sídlom Štefániková 14, 811 05 Bratislava, v konaní o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom, v odvolacom konaní na odvolanie obidvoch rodičov proti rozsudku Okresného súdu Bratislava I č.k. 3P/2/2020-810 zo dňa 23.03.2022, a o návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia v odvolacom konaní, takto

rozhodol:

Návrh na nariadenie neodkladného opatrenia **z a m i e t a.**

odôvodnenie:

1. Návrhom doručeným dňa 09.06.2023 Krajskému súdu v Bratislave (sp.zn 20CoP/42/2023), postúpený dňa 17.07.2023 na rozhodnutie Krajskému súdu v Trnave ako súdu funkčne a kauzálnu príslušnému podľa § 3 ods. 5 písm. b/ zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len CMP), sa matka domáhala neodkladným opatrením podaným v odvolacom konaní (§ 362 CMP) na čas do právoplatného skončenia konania vo veci samej vedenej na Mestskom súde Bratislava II sp.zn. B1-3P/2/2020, zveriť maloleté deti do jej osobnej starostlivosti, upraviť styk otca s maloletými deťmi každý nepárny týždeň od piatka 15.00 hod. do nedele 18.00 hod., s miestom prevzatia školské zariadenie, ktoré maloleté navštevujú a miestom odovzdania bydlisko matky, v prípade, ak by maloleté nenavštívili školské zariadenie, s miestom prevzatia bydlisko matky, pozastaviť účinnosť rozsudku Okresného súdu Bratislava I sp.zn. 3P/2/2020-810 zo dňa 23.03.2022 vo výroku I.

2. Predmetom odvolacieho konania vedeného na Krajskom súde v Trnave pod sp.zn. 15CoP/58/2023, na odvolanie obidvoch rodičov je rozsudok Okresného súdu Bratislava I č.k. 3P/2/2020-810 zo dňa 23.03.2022, ktorým súd prvej inštancie zveril maloleté deti do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov, ktorí sú oprávnení maloleté deti zastupovať a spravovať ich majetok tak, že matka bude zabezpečovať osobnú starostlivosť o maloleté deti s výnimkou školských prázdnin od pondelka párneho týždňa 08.00 hod. do stredy nepárneho týždňa 08.00 hod. a otec od stredy nepárneho týždňa 08.00 hod. do pondelka párneho, týždňa 08.00 hod., miestom prevzatia a odovzdania maloletých detí je školské zariadenie, prípadne miesto bydliska odovzdávajúceho rodiča. Matka bude zabezpečovať osobnú starostlivosť o maloleté deti počas jarných prázdnin vyhlásených MŠ SR pre Bratislavský samosprávny kraj v nepárnom roku od soboty predchádzajúcej jarným prázdninám 10.00 hod. do soboty nasledujúcej po jarných prázdninách 20.00 hod., počas veľkonočných prázdnin v párnom kalendárnom roku od Zeleného štvrtka 10.00 hod. do utorka po Veľkonočnom pondelku 20.00 hod., počas letných prázdnin od 01.07. 10.00 hod. do 15.07. 20.00 hod., a od 31.07. 10.00 hod. 15.08. 20.00 hod., počas zimných školských prázdnin v párnom roku od 23.12. 10.00 hod. do 30.12. 20.00 hod., v nepárnom

roku od 30.12. 20.00 hod. do 06.01. 20.00 hod., otec počas jarných prázdnin vyhlásených MŠ SR pre Bratislavský samosprávny kraj v párnom roku od soboty predchádzajúcej jarným prázdninám 10.00 hod. do soboty nasledujúcej po jarných prázdninách 20.00 hod., počas veľkonočných prázdnin v nepárnom kalendárnom roku od Zeleného štvrtka 10.00 hod. do utorka po Veľkonočnom pondelku 20.00 hod., počas letných prázdnin od 15.07. 20.00 hod., do 31.07. 10.00 hod., a od 15.08. 20.00 hod. do 31.08. 20.00 hod., počas zimných školských prázdnin v nepárnom roku od 23.12 10.00 hod. do 30.12. 20.00 hod., v párnom roku od 30.12. 20.00 hod. do 06.01. 20.00 hod., miestom prevzatia a odovzdania maloletých detí je bydlisko odovzdávajúceho rodiča (výroky I. II.). Otcovi uložil povinnosť platiť výživné na každé z maloletých detí do dňa doručenia rozsudku vo výške 500 eur mesačne, počnúc dňom doručenia rozsudku 400 eur mesačne vždy do 15.dňa v mesiaci k rukám matky, zročné výživné na maloletú B. B. za obdobie od 06.01.2020 do 31.03.2022 vo výške 1219,12 eur uložil otcovi zaplatiť spolu s bežným výživným za mesiac máj 2022 (výrok III.). Vyslovil vykonateľnosť výroku I. rozsudku doručením (výrok IV.). O trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na ich náhradu (výrok V.). Voči tomuto rozsudku vo vzťahu k výrokom I. a III. podali odvolanie obaja rodičia.

3. Návrh na nariadenie neodkladného opatrenia v odvolacom konaní matka odôvodnila tým, že predmetný rozsudok nadobudol vykonateľnosť dňa 18.10.2022 a je predmetom odvolacieho konania. Od vykonateľnosti rozsudku sa začala realizovať striedavá osobná starostlivosť oboch rodičov, pričom boli veľmi časté situácie, kedy jej maloleté z domácnosti otca volali, plakali a sťažovali sa na pomery u otca, na správanie jeho partnerky, že obaja sú na jej adresu vulgárni, otec maloletým začal vyčítať, že jej volajú a zakazoval používanie telefónov a dožadovali sa, aby pre ne prišla. Predložila sms komunikáciu s maloletou A. zo dňa 10.02.2022 (kedy boli maloleté s otcom v lyžiarskom stredisku na Králikoch), hlasovú správu zo dňa 05.03.2023 maloletej B., kedy sa sťažuje na zákaz matke telefonovať, sms komunikáciu a hlasovú správu maloletej A. zo dňa 26.04.2023, kedy maloleté plakali, že nechcú byť u otca, hlasové správy maloletých zo dňa 26.04.2023. Dôvodila situáciou z 01.05.2023, kedy jej telefonovala B., že nemá u otca čo jesť a deti mali byť údajne do 12.00 hod. u otca bez akéhokoľvek jedla z dôvodu, že otec so svojou partnerkou spali a podľa matky až po kontaktovaní partnerky otca okolo 17.30 hod. jej bolo oznámené, že idú maloletým spraviť burgre. Po tejto situácii začal otec vyžadovať, aby maloleté v jeho domácnosti odovzdali mobilné telefóny a matku nekontaktovali. Opísala situáciu zo dňa 24.05.2023 (streda), kedy si otec prevzal maloleté a mal byť s nimi až do pondelka 29.05.2023, kedy ju po ukončení školského vyučovania maloletá A. s plačom prosila, aby pre ne prišla už v piatok dňa 26.05.2023 do školy, pretože to u otca počas víkendy nevydržia. Takéto telefonáty od maloletých neboli neobvyklé, avšak vždy sa snažila situáciu upokojovať a kontaktovať partnerku otca (otec s ňou nekomunikuje), aby maloleté upokojila. V poslednej dobe sa však takéto telefonáty detí opakovali a maloleté čoraz ťažšie znášali pobyt u otca, sťažovali sa na správanie otca a jeho partnerky a prosili ju, aby nemuseli u otca zotrvať. Taktiež bolo bežné, že v utorok nepárneho týždňa nechceli ísť k otcovi. Po jej príchode dňa 26.05.2023 do školy po vyučovaní maloleté pribehli k nej, sťažovali sa na pomery u otca, boli vystresované z toho, že im otec berie telefóny, maloletá A. sa sťažovala na aktuálnu úpravu pomerov a povedala, že jej viac vyhovovala úprava predtým, (neodkladné opatrenie) a dožadovala sa opätovného výsluchu u sudkyne. Po príchode otca do školy o cca 15.00 hod. začal otec na ňu vykrikovať nech sa mu stratí zo života, a že nemá s ňou čo riešiť. Po oznámení mu vyjadrenia a želania detí (že nechcú ísť k nemu na víkend) sa ich začal podráždene pýtať, čo je za problém, vyčítal im prečo ak majú problém nekomunikujú s ním, pritom maloletá A. sa mu sťažovala na správanie jeho partnerky, čo otec zľahčoval. Maloleté otcovi opakovane povedali, že chcú ísť s ňou, čo otec nerešpektoval, robil psychický nátlak, avšak maloleté nestúpili do auta k nej (otec si to nahrával na telefón). Maloletá A. opakovane otcovi uviedla, že s ním nechce odísť. Mala za to, že aktuálna striedavá osobná starostlivosť nie je v záujme maloletých, čo uviedla už vo svojom odvolaní voči rozsudku. Pokiaľ nemožno predpokladať termín ukončenia odvolacieho konania mala za to, že je dôvodné dočasne upraviť pomery k maloletým a pozastaviť účinnosť rozsudku vo výroku I. Za neprípustné považovala, aby jej maloleté zakaždým v utorok večer počas nepárneho kalendárneho týždňa plakali a prosili ju, aby nemuseli ísť k otcovi. Vzhľadom na vyslovený názor maloletých detí navrhla prostredníctvom kolízneho opatrovníka zisťovanie ich názoru a prešetrenie pomerov.

4. Otec vo vyjadrení k návrhu matky prostredníctvom právneho zástupcu ho navrhol ako nedôvodný zamietnuť. Tvrdenia matky o situáciách, ktoré sa majú odohrávať v jeho domácnosti sú nepravdivé, matka sa tam nenachádza a nemôže objektívne vedieť, čo deti resp. on alebo členovia jeho rodiny v domácnosti robia. Svojim ničím nepodloženým príbehom sa snaží dosiahnuť zmenu rozhodnutia. Predložil komunikáciu medzi maloletými a jeho partnerkou preukazujúcu ich dôverný vzťah (maloleté

jej samé píšu, delia sa o svoje zážitky, plánujú spoločné výlety a zdôverujú sa jej). Poprel nepodložené obvinenia matky, keď sa deťom riadne venuje, zaujíma sa o ich všestranný vývin a riadne a osobne s nimi trávia s partnerkou súdom určený čas (pokiaľ ho matka svojvoľne nezmarí). Uviedol, že matka narúša jeho čas s maloletými deťmi, stále sa im pripomína dožadovaním sa, aby jej telefonovali. Počas pobytu maloletých u neho nikdy nie sú zamknuté dvere na spálni ani na žiadnej izbe, maloletá B. často chodíeva spať za ním do spálne. Z ním predloženého zvukového záznamu vyplýva, že deťom byva smutno aj u matky. Vyjadrenia matky k situácii zo dňa 01.05.2023, že maloletým nedáva u neho nikto jesť a on spí do večerných hodín, sú rovnako nepravdivé a založené na výmysloch. Dňa 24.05.2023 pri prevzatí maloletých zo školy mu B. oznámila, že v piatok príde pre nich do školy matka kvôli návšteve zubára, pričom čakal kým mu to matka oznámi. Dňa 26.05.2023 prišiel tak ako vždy pre maloleté deti, kde na parkovisku stretol matku s deťmi naloženými v aute. Matka mu uviedla, že prišla po deti a tieto mu v zmysle rozhodnutia nedá, lebo jej údajne volali, že chcú ísť k nej. Ako vyplýva z predloženej audiovizuálnej nahrávky, dal matke priestor aby svoje konanie prehodnotila, čo matka odmietla argumentujúc vekom maloletej A. a potrebou rešpektovať názor detí. Deti absolútne nevhodne zaťahovala do tohto rodičovského konfliktu. Ani po kontaktovaní právnych zástupcov matka nerešpektovala súdne rozhodnutie, preto podal návrh na výkon rozsudku a vec je vedená na Mestskom súde Bratislava II pod sp. zn. 3Em/1/2023. Uviedol, že matka už v priebehu prvoinštančného konania fabulovala jeho nevhodné rodičovské kompetencie, údajne zlý vzťah s deťmi či dokonca jeho nezáujem o ne až do ich vypočutia, ktoré jednoznačne vyvrátilo tieto klamstvá. Vo vzťahu k doručeným zvukovým záznamom matky uviedol, že tieto nijako nepreukazujú jej tvrdenia, že deti volajú matke s plačom, aby po ne ihneď prišla, že sú u neho vystresované. Na záznamoch V1, V2, V3 nie je takmer nič počuť, vyplýva z nich len stretnutie a konflikt rodičov, na zázname z 05.03.2023 dieťa veselým hlasom hovorí len, že jej nemôže volať, záznam z 26.05.2023 vyvracia tvrdenia matky o jeho údajnom agresívnom správaní (deti sa na zázname bavia v aute a veselým bezprostredným tónom konštatujú, že otec si to natáča, ale že maminka si robí viac videí).

5. Podľa § 2 ods. 1 CMP, na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

6. Podľa § 325 ods. 1 Zák. č. 160/15 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP), neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

7. Podľa § 329 ods. 1 prvá veta CSP súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez vylúču a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania.

8. Podľa § 367 ods. 1 CMP neodkladným opatrením môže súd nariadiť, aby ten, kto má maloletého pri sebe, maloletého odovzdal do starostlivosti toho, koho označí súd, alebo do striedavej osobnej.

9. Podľa § 362 CMP o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorý bol podaný v priebehu odvolacieho konania je príslušný rozhodnúť odvolací súd. Odvolací súd môže neodkladné opatrenie nariadiť aj bez návrhu v konaniach, ktoré je možné začať bez návrhu.

10. V súvislosti s rozhodovaním o neodkladných opatreniach v konaní starostlivosti súdu o maloletých treba uviesť, že ich zmyslom, je ochrana práv detí v prípade konkrétneho ohrozenia, kedy možno nariadiť odovzdať maloletého do starostlivosti toho, koho označí súd, alebo do striedavej osobnej starostlivosti (§ 367 ods. 1 CMP), alebo ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery maloletého dieťaťa (§ 325 ods. 1 CSP), alebo ak sa maloletý ocitne bez akejkoľvek starostlivosti alebo ak je jeho život, zdravie a priaznivý vývoj vážne ohrozený alebo narušený, možno maloletého dočasne zveriť do starostlivosti fyzickej alebo právnickej osoby, ktorú určí súd (§ 365 ods. 1 CMP). Inštitút neodkladného opatrenia v uvedených konaniach má slúžiť k ochrane práv maloletých detí v situáciách, keď sú práva detí zjavne ohrozené, a to do doby, keď o výchove detí, ktorá je inštitútom hmotného práva, nebude rozhodnuté podľa príslušných ustanovení Zákona o rodine. Odvolací súd zdôrazňuje, že účelom neodkladných opatrení vo veciach maloletých, je poskytnutie preventívnej ochrany ich právam a záujmom, ešte pred ich porušením či ohrozením. Neodkladné opatrenie rovnako ako každé rozhodnutie súdu však musí vychádzať z pomerov a okolností, ktoré existujú v čase rozhodovania. Súd môže pritom nariadiť len také neodkladné opatrenie, ktoré postačuje na dosiahnutie účelu, nesmie voliť neodkladné opatrenie, ktorým by sa zbytočne, nevhodne alebo nezvratne zasahovalo do práv účastníkov konania.

11. Z dikcie Civilného sporového poriadku § 325 a nasledujúce je zrejmé, že o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia rozhoduje súd prvej inštancie, s poukazom na § 2 ods. 1 CMP predstavuje § 362 CMP výnimku z tejto všeobecnej konštrukcie kreovanej v sporovom konaní. Z hľadiska účelu, ktorý plní neodkladné opatrenie v režime Civilného mimosporového poriadku sa vyžaduje za istých okolností potreba rýchlej a okamžitej ochrany, keď aj odvolací súd môže sám rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, alebo takéto neodkladné opatrenie sám nariadiť, ak dospeje k záveru, že sú splnené podmienky pre jeho nariadenie v konaniach, ktoré možno začať aj bez návrhu. Využitie predmetného ustanovenia odvolacím súdom by z hľadiska aplikácie malo prichádzať do úvahy len ako ultima ratio, t.j. ako posledné možné riešenie. Rovnako prísne by mal súd hodnotiť aj návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, pokiaľ je podaný v štádiu odvolacieho konania.

12. Odvolací súd vychádzal z obsahu spisového materiálu Okresného súdu Bratislava I sp. zn. 3P/2/2020 a návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia podaného v priebehu odvolacieho konania v zmysle § 362 CMP (po doručení spisového materiálu z NS SR po rozhodnutí o príslušnosti odvolacieho súdu dňa 07.09.2023). Vyhodnocoval matkou tvrdené a osvedčované dôvody (sms komunikáciou, hlasovými správami, zvukovými záznamami, videozáznamami, e-mailovou komunikáciou právnych zástupcov, úradným záznamom spísaným na ÚPSVaR Bratislava dňa 30.05.2023) v zmysle § 325 ods. 1 CSP, § 367 ods. 1 CMP pre nariadenie ňou navrhovanej dočasnej osobnej starostlivosti o maloleté, ktoré zároveň predpokladá pozastavenie účinnosti vykonateľnosti výroku I. napadnutého rozsudku, ktorý je predmetom posúdenia odvolacím súdom. Podmienky pre nariadenie neodkladného opatrenia posudzoval s vyššie citovaným jeho účelom a v kontexte matkou tvrdených a osvedčovaných skutkových okolností. Uvádza, že dokazovanie má v konaní o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia povahu osvedčovania. To znamená, že súd na základe dostupných dôkazných prostriedkov zisťuje najvýznamnejšie relevantné skutočnosti, pričom nemusí dodržať formalizovaný postup štandardného procesného dokazovania. Odvolací súd z matkou tvrdených dôvodov uvedených v jej návrhu a pripojených dôkazov nezistil splnenie zákonných predpokladov pre nariadenie neodkladného opatrenia. Situáciu maloletých detí odvolací súd v čase svojho rozhodovania nezhodnotil ako závažnú, ohrozujúcu ich riadnu výchovu a starostlivosť v aktuálne upravenom rozsahu striedavej osobnej starostlivosti. Dôvody matky pre nariadenie neodkladného opatrenia údajný nezáujem otca o realizáciu styku, že deti sa jej sťažujú na pomery u otca (bez konkretizovania závažných pochybení v starostlivosti otca alebo zlého zaobchádzania s maloletými deťmi, či osvedčenia neplnenia povinnej školskej dochádzky alebo vážneho psychického stavu maloletých detí), že sa dožadujú predčasného odchodu z domácnosti otca telefonátmi s údajným plačom, sťažovaním sa na správanie partnerky otca (že sa im má vyhrážať fyzickými trestami), či hladovaním detí u otca iba na základe popísanej situácie z 01.05.2023, nemožno považovať za dostatočný podklad pre ustálenie potreby bezodkladného zásahu do pomerov účastníkov konania neodkladným opatrením v priebehu odvolacieho konania. Aktuálna rodinná situácia a pomery maloletých detí na základe matkou tvrdených a osvedčovaných skutkových okolností nateraz nezakladajú dôvod pre okamžitý zásah do pomerov účastníkov navrhovaným zverením maloletých do výlučnej osobnej starostlivosti matky so zásadne redukovaným rozsahom styku otca s maloletými deťmi ešte pred preskúmaním správnosti napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie odvolacím súdom. Odvolací súd dodáva, že neodkladné opatrenie v odvolacom konaní je možné aplikovať výnimočne a jeho účelom nie je nahrádzať rozhodnutie odvolacieho súdu v odvolacom konaní vo veci samej.

13. Odvolací súd teda nemal osvedčenú naliehavú a bezodkladnú potrebu navrhovanej neodkladnej úpravy, bez ktorej by ďalšie trvanie doposiaľ rozhodnutím súdu určenej osobnej starostlivosti rodičov o maloleté deti ohrozovalo ich záujem, vývoj a výchovu, zdravie, prípadne vyučovací proces. Správnosť napadnutého rozsudku prvej inštancie ktorým rozhodol o úprave z výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom bude odvolací hodnotiť v konaní vo veci samej.

14. Vzhľadom na vyššie uvedené odvolací súd návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia v odvolacom konaní (§ 362 CMP) podľa § 2 ods. 1 CMP, § 328 ods. 1 CSP zamietol.

15. O trovách konania o neodkladnom opatrení bude rozhodnuté v rozhodnutí o veci samej.

16. Odvolací súd prijal rozhodnutie jednomyseľne, pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).